

Beslutningsforslag nr. B 156

Folketinget 2023-24

Fremsat den 1. marts 2024 af Sandra Elisabeth Skalvig (LA), Sólbjörg Jakobsen (LA), Alexander Ryle (LA),
og Alex Vanopslagh (LA)

Forslag til folketingsbeslutning

om at annullere udflytningen og nedskaleringen af studiepladser i de fire største byer

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2024 at tage de nødvendige initiativer for at annullere udflytningen og nedskaleringen af studiepladser i de fire største byer som aftalt i forbindelse med udflytningsaftalen og de tilhørende tillægsaftaler.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med beslutningsforslaget er at annullere udflytningen og nedskaleringen af studiepladser i de fire største byer, der blev vedtaget som følge af udflytningsaftalen.

Et flertal i Folketinget indgik i juni 2021 aftalen »Flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark«, også kendt som »udflytningsaftalen«. Efterfølgende blev et mindre flertal af Folketingets partier enige om to tillægsaftaler, jf. »Tillæg til politisk aftale om Flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark« fra marts 2022 og »2. tillæg til den politiske aftale om Flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark« fra maj 2023.

Med aftalerne udflyttes ca. 1.600 studiepladser fra de fire største byer frem mod 2030, og ca. 1.950 pladser nedskales (»Bredt flertal enige om udmøntning af udflytningsaftale om videregående uddannelser«, ufm.dk, den 22. marts 2022). Det bemærkes, at der i første omgang som følge af den første tillægsaftale skulle udflyttes ca. 2.400 studiepladser, men at 800 af disse blev annulleret som følge af anden tillægsaftale hvormed aftalepartierne fjernede kravet om udflytning af uddannelsespladser på velfærdsområdet fra de fire største byer (»Justeret udflytningsaftale giver friere rammer til placering af uddannelser«, ufm.dk, den 4. maj 2023).

Forslagsstillerne er af den overbevisning, at hvis et uddannelsesudbud på de videregående uddannelser skal placeres mest hensigtsmæssigt, så indebærer det, at der tages højde for en række vigtige elementer. Der skal eksempelvis tages højde for, om der kan tiltrækkes et tilstrækkeligt antal studerende, om der kan tiltrækkes kvalificeret arbejdskraft, herunder kompetente professorer og medarbejdere, om der kan skabes et ordentligt studiemiljø, om der er placeret lignende uddannelser inden for en rimelig geografisk afstand, om det lokale arbejdsmarked efterspørger arbejdskraft fra den pågældende uddannelse, og om økonomien for etablering og drift af uddannelsen kan holdes inden for et fornuftigt budget.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at ovenstående kriterier ikke indgik tilstrækkeligt i beslutningsgrundlaget, da udflytningsaftalerne blev indgået.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at placeringen af ud-

dannelsesudbud bør foreslås af uddannelsesinstitutionerne, hvorefter politikerne bør vurdere, om forslagene opfylder de fornødne kriterier.

Der tages i udflytningsaftalerne eksempelvis ikke højde for det faktum, at unge i højere grad søger mod de større byer for at studere. I 2020 havde 56 pct. af de videregående uddannelser uden for de fire største byer ledige studiepladser, hvor det i København, Aarhus, Aalborg og Odense kun var 33 pct. Samtidig er det værd at bemærke, at forskellen var endnu større, hvis der udelukkende ses på landets universitetsuddannelser. Her havde 77 pct. af udbuddene uden for de fire største byer ledige studiepladser, hvor det kun var 45 pct. i de fire største byer (»Nye tal afslører, hvad Radikale Venstre kalder en uddannelsespolitisk katastrofe«, politiken.dk, den 26. juli 2021).

Forslagsstillerne er bekymrede for, at vi i kraft af udflytning og nedskalering af studiepladser i de fire største byer vil se en øget stigning i antallet af ledige studiepladser i provinsen. Vi bør i stedet i højere grad tage de unges ønsker og bosætningsmønstre med i overvejelserne, når det besluttes, hvor de videregående uddannelser skal placeres geografisk. Hvis ikke det sker, risikerer vi at puste yderligere til manglen på arbejdskraft, idet udflytningen medfører færre studiepladser i de fire største byer, hvor det almindeligvis er lettere at tiltrække kommende studerende.

Derudover finder forslagsstillerne det uforståeligt, at uddannelsesinstitutionerne er tvunget til at nedlægge studiepladser, såfremt pladserne ikke udflyttes. Hertil bemærker forslagsstillerne, at det er uhensigtsmæssigt at nedlægge studiepladser inden for fag, hvor der eksisterer mangel på specialiseret arbejdskraft. Eksempelvis nedlægges 110 studiepladser på sciencefakultetet på Københavns Universitet (»Udflytning af uddannelser: 900 studiepladser forsvinder fra KU«, dm.dk, den 23. marts 2022). Dette er i forslagsstillernes optik uklogt, da der er stor efterspørgsel på uddannet arbejdskraft inden for bl.a. STEM-området.

Derfor foreslås det at pålægge regeringen at annullere de planlagte udflytninger og nedskaleringer af studiepladser i de fire største byer.

Skriftlig fremsættelse

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at annullere udflytningen og nedskaleringen af studiepladser i de fire største byer.

(Beslutningsforslag nr. B 156)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.